

GENTIAAN

CONTACTBLAD IVN OOST ACHTERHOEK

BELEEF DE NATUUR!

IVN Oost-Achterhoek

Voorzitter:

Jacqueline Borgers-Collou, Looweg 10, 7152 AL Eibergen, tel.: 0545-479997, e-mail: jborgers-collou@hetnet.nl

Vice-voorzitter:

Marcel Karperien, Bronkhorstkamp 10, 7151 DJ Eibergen, tel.: 0545-478378, e-mail: h.b.j.karperien@utwente.nl

Secretaris:

Henk Wiggers, De Savornin Lohmanstraat 12, 7103 GW Winterswijk, tel.: 06-20120995, e-mail: ivn-oostachterhoek@ziggo.nl

Penningmeester:

Ron Krabben, Kardinaal de Jongstraat 37, 7131 XS Lichtenvoorde, tel.: 0544-372612, e-mail: r.krabben2@upcmail.nl

Leden:

Jan Dirk Focker, Kamperweg 7, 7137 PA Lieveelde, tel.: 0544-487469, e-mail: jandirk@focker.eu

André Hendriks, Dorpsstraat 85, 7136 LJ Zieuwent, tel.: 0544-352043, e-mail: hendriks.wopereis@hotmail.com

Anke Hollink (Tevens vertrouwenspersoon), Huikert 17a, 7161 GJ Neede, tel.: 0545-291109, e-mail: johnenankenhollink@hetnet.nl

Kay ten Barge, Eikenlaan 106, 7151 WS Eibergen, tel.: 0545-473690, e-mail: kaytenbarge@gmail.com

WERKGROEPEN

Landschapsbeheer: Johnny Hollink, Huikert 17a, 7161 GJ Neede, tel.: 0545-291109, e-mail: johnenankenhollink@hetnet.nl

Promotie: Ben ter Braak, Tongerlosestraat 17, 7131 WH Lichtenvoorde, tel.: 0544-373277, e-mail: benterbraak@kpnmail.nl

Thema-avonden: Hans Berndsén, Papaverstraat 8, 7151 VZ Eibergen, tel.: 0545-477222, e-mail: j.berndsen1@upcmail.nl

Vleermuizen: Anke Hollink, Huikert 17a, 7161 GJ Neede, tel.: 0545-291109, e-mail: johnenankenhollink@hetnet.nl

Wandelen: André Hendriks, Dorpsstraat 85, 7136 LJ Zieuwent, tel.: 0544-352043, e-mail: hendriks.wopereis@hotmail.com

Website: Frans Bomer, Havekortweide 9, 7152 KJ Eibergen, tel.: 0545-472457, e-mail: webmasterivnoostachterhoek@gmail.com

Contributie: Leden € 24,00

Huisgenoten: € 11,00

Jeugd lid: € 12,00

Donateur: € 11,00 (mag meer).

Bankrekening: Rabobank Achterhoek-Oost, NL88RABO0316440116 t.n.v. IVN

3	Van de bestuurstafel
4/7	Activiteiten
8/11	Afdelingsnieuws
12	Plantexcursies
13	Kees vertelt
14	Weer
15	De paardenbloem
16	De mug
17	Vleermuisthriller
19	Agenda

Gentiaan nummer 108: April 2017

De Gentiaan verschijnt vanaf 2017 drie maal per jaar in april, augustus en december.

De redactie Gentiaan bestaat uit:

Vaste medewerkers: Els van Dijk, Iet Hensbroek, Marco Boekelder, Auke Hoekstra en Kees de Rooij.

Coördinator redactie: Frans Bomer, Havekortweide 9, 7152 KJ Eibergen, tel 0545-472457. E-mail: redactiegentiaan@gmail.com.

Sluiting volgend nummer: Het volgende nummer van de Gentiaan verschijnt half augustus.

De sluitdatum voor de kopij is: 15 juli 2017

(Kopij digitaal aanleveren als platte tekst zonder opmaak. Foto's als losse jpg-bestanden in hoge resolutie.

Maximale omvang van bijdragen: ongeveer 500 woorden.)

Van de bestuurstafel

Het jaar 2016 is tot de laatste dag van het jaar een roerig jaar geweest met veel geweld en aanslagen die op veel plekken wereldwijd veel mensenlevens eiste en groot verdriet veroorzaakte. Dus al met al een zeer roerig jaar.

Een nieuwjaarswens die we tijdens de feestdagen van 2016 hebben ontvangen stond dan ook in schril contrast met al dit negatieve wereldnieuws.

De tekst bestond uit de volgende woorden: **“maak meer tijd voor kleine geluksmomenten. Geniet zo optimaal mogelijk van het leven. Geluk ervaren zit vooral in kleine dingen”**.

En daar zit je dan met de vraag of je deze kleine geluksmomenten nog wel ziet. En, zonder dat je er iets voor hoeft te doen, is daar zo'n mooi moment. In februari werden we verrast door de eerste prachtige voorjaarsdag. Het was een graad of 13/14 en de zon scheen volop. De eerste zonnestralen die je verwarmden en blij maakten. Op de tuintafel drie grote potten met kerstrozen in volle bloei en vanuit mijn tuinstoel zag ik op deze planten bijen en hommels in grote hoeveelheden genieten van al het lekkers dat er voor hen te halen viel. Brommend vlogen de dikke, wollige hommels af en aan. Ze verdwenen in de grond om vervolgens uit hetzelfde gaatje weer naar buiten te komen! En dan vooral het besef dat het voorjaar weer in aantocht is geeft een fantastisch gevoel.

- De ontwikkelingen rond de waterzuivering de Kronenkamp verlopen voorspoedig en zien er positief uit. Er zit nu schot in de zaak! Zo is er op 24 januari 2017 de samenwerkings-overeenkomst tussen het IVN OA en De Stichting Vleermuizendorp Neede ondertekend, zodat de oprichting van een nieuwe Stichting de Kronenkamp een feit is.

- De informatie avond op 14 februari voor de bewoners van de Hofmaat en De Kamp werd goed bezocht en vanuit de aanwezige belangstellenden kwamen er louter positieve reacties en aanmeldingen om als vrijwilliger actief te willen zijn, in welke vorm dan ook.

- Zaterdag 4 maart vond op het terrein de eerste DOE DAG plaats. Een gezamenlijk gebeuren met de “buren”, de VAN, bestuursleden van de SVN en de werkgroep Landschapsbeheer van onze eigen IVN-afdeling. 35 Deelnemers waren aanwezig om te helpen en er is veel, heel veel werk verzet! Het verwaarloosde en overwoekerde terrein onderging een ware metamorfose (lees hierover meer in deze Gentiaan).

- Er bestaat geen groter geluksmoment dan in de vroege ochtend het prachtige gezang van de vogels weer te horen, die er dan maar geen genoeg van kunnen krijgen.

- En dan..... op tien maart: na dagen achtereen veel regen en donkere dagen te hebben gehad zomaar een heerlijke zonnige dag. En dan ineens zijn ze er, vrolijk fladderende citroenvlinders en de allereerste dagpauwoog. Meer is niet nodig om zo blij van te worden!

- De aanmelding voor het scholenproject in de gemeente Berkelland is ook in 2017 opnieuw een groot succes. Het was weer een heel gepuzzel om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen, maar het is weer gelukt. In 2016 hebben we zo'n 1200 schoolkinderen van de natuur laten genieten. Enthousiaste, blij kindersnoetjes bezig in het veld geven je na afloop van de activiteit het gevoel waar je het voor doet. Een super voorbeeld van een klein geluksmoment heel dicht bij huis!

- Onze landschapsmedewerkers zijn er weer in geslaagd om de wilgen in de gemeente Berkelland te knotten voor 15 maart, de uiterste datum voor aanvang van het broedseizoen.

Veel dank aan deze actieve ploeg mensen die voor onze IVN-afdeling veel werk verzet!.

- De gidsencursus loopt alweer op zijn einde en de resultaten zijn bijzonder goed. Hopelijk kunnen de kandidaten allemaal in juni het diploma in ontvangst nemen.

Nu ik deze grote en kleine geluksmomenten als een rode draad door dit voorwoord zie lopen valt het op dat er nog heel wat mooie, waardevolle dingen gebeuren die er echt toe doen. Als we ze maar willen zien!

Ik hoop dan ook voor jullie dat deze bijzondere momenten veelvuldig voorbij zullen komen en dat het voor iedereen een heel fijn natuurjaar zal worden waarin de kleine “genietmomenten” je steeds weer doen verbazen! Geniet van een heerlijk voorjaar en een mooie zomer.

• Anke Hollink.

Van de redactie

Ook ditmaal is er weer voldoende te lezen en te bekijken in deze Gentiaan met dank aan alle inzenders van kopij. Uiteraard hopen we ook voor het volgende nummer weer voldoende kopij te ontvangen, dus schroomt u niet om iets in te sturen (zie pagina 2 voor aanwijzingen).

Speciale aandacht voor de wisseling van het secretariaat, dit betekent ook een nieuw mail-adres: ivn-oostachterhoek@ziggo.nl

• De redactie

Activiteiten

Op deze pagina's vindt u een aantal impressies van activiteiten zoals thema-avonden en wandelingen, op onze website is in een aantal gevallen meer te lezen en te zien.

Doorstapwandeling op 15 januari 2017

Wandelen in een prachtig besneeuwd landschap.

De lange afstandswandeling stond gepland op zondag 15 januari 2017. Enkele dagen voor deze dag werden we verrast met een flinke laag sneeuw, die het landschap deed veranderen in mooie, winterse sferen.

De wandeling zou ons door de mooie Achterhoekse natuur via Haarlo, Eibergen naar Beltrum brengen.

Dan de ochtend van vertrek: er hadden al enkele deelnemers telefonisch contact opgenomen met de vraag of de wandeling door zou gaan. Logisch als je van ver komt (o.a. uit Duiven en Leiden!) en dit nog even checkt voordat je van huis vertrekt.

Als we om half elf klaar staan om de eerste wandelaars te verwelkomen genieten we van een strak blauwe lucht en een heerlijk schijnende zon, en de vooruitzichten voor deze dag blijven goed. De beste voorwaarden voor een lange winterwandeling.

Met 38 deelnemers gaan we om 11 uur in twee groepen van start, na 1,5 uur wandelen, komen we bij de eerste stop aan. Op een mooie parkeerplek (met dank aan de eigenaren van Erve 't Bijvanck voor deze gastvrijheid) staan Linie en echtgenoot klaar met koffie/thee en krentenwegge. Een onderbreking die door de deelnemers zeer op prijs wordt gesteld.

Als we onze route vervolgen, o.a. via het klompenpad in het buitengebied van Beltrum, zien we in de verte de kerktoeren van deze plaats.

Meerdere fraaie paden brengen ons naar de lunchstop, het is dan inmiddels half twee.

Bij café-restaurant Spilman is het gezellig toeven en de deelnemers genieten van de warmte en de lunch. Half drie, tijd voor vertrek om via de andere kant van de gepasseerde plaatsen uiteindelijk weer in Haarlo te eindigen.

Dit deel van de route heeft, in tegenstelling tot de eerste helft, meer bosgebied om te bewandelen. Ook de bossen zien er prachtig uit onder een laag sneeuw. De lucht blijft blauw, de zon volop schijnen. Jassen gaan uit bij enkele deelnemers en de sfeer is en blijft gezellig.

Mooie contacten ontstaan tussen de mensen en dat is nu net een van de doelstellingen van het IVN.

Jong en oud de natuur van dichtbij laten beleven, mensen verbinden met mooie initiatieven rond de natuur en mooie thema's. Dat we daarin vandaag weer geslaagd zijn blijkt wel uit de vele positieve reacties die we na afloop ontvingen. Om half vijf nemen we afscheid van de wandelaars en op dat moment verdwijnt de zon en trekt het landschap dicht door een opkomende mist. Wat waren de weergoden ons vandaag goed gezind!

• André Hendriks, Johnny Hollink, Martin Peterkamp en Anke Hollink.

Foto's: Anke Hollink en Tonnie Kleinbreteler

Thema-avond op 15 februari 2017

De ondergrond van de Oost-Achterhoek (ism KNNV/IVN-OA)

Onze spreker, de heer Nico Willemse, voerde ons mee in de geschiedenis over het ontstaan van de bodem en aardlagen in de Oost-Achterhoek.

Miljarden jaren geleden bevond ons gebiedje zich op de locatie die wij nu de Zuidpool noemen (Antarctica). Omdat de aarde uit een vloeibare kern bestaat, met daarop een aantal bewegende platen die tegen elkaar botsen en elkaar omhoog en omlaag drukken, verandert het aanzien van onze globe gedurende.

Zo ook ons kleine plekje van de Achterhoek. Door tectonische invloeden schoof ons stukje land zeker maar gestaag in noordelijke richting op. Dus vanuit het ijselijke zuiden richting subtropisch gebied, daarna tropisch gebied, weer een subtropisch gebied, tot onze huidige positie.

Hoe weten wij dat dat allemaal zo gegaan is? Het antwoord komt uit bodemonderzoek. Onderzoeken wij de diverse aardlagen dan zien wij een opeenvolging van verschillen: Wij gaan er in principe van uit dat de onderste laag de oudste is. Hierin vinden wij immers de oudste levensvormen. Op deze manier is een soort tijdsklok samen te stellen. Door tectonische bewegingen worden aardplaten omhoog en omlaag gedrukt en soms zelfs gekanteld. Dit is goed te zien rond Winterswijk.

Maar het maakt het onderzoek problematisch – immers het is interpretatie. Gelukkig hebben we meer meetmethodes, de zogeheten tijdsklokken - gevormd door seizoenen:

C14 koolstofmeting – vrij onbetrouwbaar.

Stuifmeel -Kiezelwieren - Jaarringen in bomen - fossielen.

En niet te vergeten de atoomklokken.

Om bij het verhaal te blijven:

De Achterhoek verschuift langzaam van de zuid- naar de noordpool. Daardoor is in de bodem een grote verscheidenheid aan artifacten te verklaren: Ijslandschap - Woestijn – Subtropisch etc. Nico maakt nog even duidelijk:

Veel landmassa op noordelijke (en zuidelijke) breedte: ijs-tijd.

Veel landmassa rond evenaar: broeikaseffect.

• Hans Bernds

Thema-avond op 8 maart 2017

Een gezellige avond over Vogels Herkennen met Jacques Groefsema.

Bij binnenkomst draait meteen een fijne video over de ijsvogel op het scherm, we hoeven ons niet te vervelen. Het entreebiljet voor de avond is een consumptiebon voor koffie of thee en de meeste bezoekers wisselen die gelijk om voor hun kopje koffie. Gezellig.

Als de avond start, zijn er 49 toehoorders in de zaal.

Jacques stelt zich voor. Op jonge leeftijd werd hij lid van de Christelijke Jeugdbond voor Natuurstudie (ACJN), afdeling Ede. Afleiding met computers of mobieltjes bestond nog niet.

Vogels bestuderen werd een grote liefhebberij voor hem en dat is zo gebleven. Eerst nog alleen in Nederland, waarbij vooral kampen op Vlieland indruk maakten met andere vogels op het wad en bij het strand. Daarna naar de Camargue om trekvogels te bestuderen. De laatste jaren herhaaldelijk naar Oeganda, waar weer een totaal andere rijke vogelwereld wacht om gekend te worden.

Jacques kondigt aan dat hij bij voorkeur veel interactie met het publiek wil en zo zal het deze avond ook gaan. Hij stelt vragen, lokt vragen uit en heeft zijn laptop om kleine filmpjes, vogelgeluiden en beelden op te roepen, op verzoek of als illustratie bij zijn betoog.

Zo wordt het een leuke avond met ook veel antwoorden uit het publiek. Het blijkt steeds weer: het is niet alleen fijn om nieuwe dingen te horen, maar ook om je kennis bevestigd te krijgen. Tenslotte is elk voorjaar buiten ook zo'n test: ken ik de vogels nog, kan ik al die geluiden uit elkaar halen? Welke vogels horen we het eerst in het vroege voorjaar? Hebben jullie de grote lijster al gehoord? (geluid klinkt: een verre weemoedige roep). Is de heggenmus met zijn hoge geluidjes je al opgevallen? Of de trekvogels: kramsvogel (typisch gedrag: 2 stapjes en dan weer rechtop zitten) en koperwiek ('s nachts overvliegend met een hoog geluid)? Roofvogels, die benaming gebruikt hij toch maar, gaan heel vroeg in het jaar al aan de leg. Maar de boomvalk die zich voedt met libellen is dan weer een uitzondering.

Wat kun je het beste doen als je vogels wilt leren herkennen?

Niet hard doorlopen, maar een tijdje ergens blijven staan of gaan zitten. Nadat eerst de geluiden stilvallen, hervatten de activiteiten van de vogels zich en kun je ze onopvallend bekijken en beluisteren. Lastig is wel dat de meeste vogels een heel arsenaal van verschillende geluidjes hebben.

Verrekijker en vogelboek, bijvoorbeeld Pettersons Gids voor Europese vogels, helpen je verder. Of een applicatie op je mobiel. Je moet natuurlijk opletten welke vogels bij welke biotoop behoren. Dat is kennis die je langzaam opbouwt en die is dan behulpzaam met het determineren. Let ook op hoe de vlucht is, waar ze bij voorkeur gaan zitten, kortom: kenmerkend gedrag.

De groene specht met zijn schelle lach vind je vaak foeragerend op de grond. De heggenmus zit altijd laag tussen de struiken. De boomkruiper klimt rap omhoog langs de stam, vliegt omlaag en begint weer aan de klim. Etc., etc. Probeer ook de kenmerken van het silhouet in te prenten: dikke of spitse snavel, oogstreep, vleugelstreep, grootte, lange of korte staart, kuif, borsttekening.

We hebben halverwege een koffiepauze en gaan daarna door met vragen van het publiek. Antwoorden komen ook uit het publiek of van Jacques, gewapend met zijn laptop. Geluidjes:

Braamsluiper: tettet, je ziet me niet.

Grasmus: kort en schel, let op het witte keeltje.

Fitis: het hoge vraaggeluidje, hoog in de boom. Lijkt precies op de tjiftjaf, die twee weken eerder terug is, maar die duidelijk zijn eigen naam zingt.

Dat zijn zo maar wat voorbeelden van wat we hoorden.

Als tegen 22.00 uur de vragen stilvallen, bedankt Jacques zijn publiek voor de aandacht en bedankt Ben de spreker voor de gezellige avond. We hebben een echte liefhebber aan het woord gehad met een grote veldkennis.

• Ton Reerink

Foto-impressie wandeling Groenlo op 19 februari 2017

Foto's: Rianne Maas

Langs een minder bekend deel van het dal van de Ratumse Beek

Wandeling van 19 maart 2017

De Ratumse Beek komt bij grensnaal 786 als Vitiverter Bach Nederland binnen. In Winterswijk stroomt de beek door een aantal bekende landgoederen zoals Tenkink bos, Sellink, Boeijink en verderop door Döttekro en Bonnink. Na ongeveer 15 meter hoogteverschil gedaald te zijn stroomt de beek samen met de Winterswijkse 'stadsbeek' om even later in de Groenlose Slinge uit te monden. De meeste wandelaars kennen de beek van een wandeling in één van de genoemde landgoederen.

Bij deze publiekswandeling lopen we echter door een deel van het beekdal dat door het oude-hoeven-landschap loopt met weinig beekbegeleidend bos. Daarvoor hebben verschillende grondeigenaren speciale toestemming gegeven. Vooral het eerste deel van de wandeling gaat door een behoorlijk diep gelegen dal waarin de beek sterk meanderend zijn loop heeft uitgesleten. In de jaren 70 van de vorige eeuw heeft een onderzoeker sterke aanwijzingen gevonden dat een aantal Winterswijkse beken vanaf de latere Middeleeuwen vooral via menselijk ingrijpen ontstaan is of in elk geval de huidige loop heeft gekregen. Ook voor de Ratumse Beek geldt dat het dal een aantal zandruggen met essendek doorsnijdt op een wijze die niet natuurlijk zo gegaan zal zijn. De aanwijzingen daarvoor zijn niet in oude documenten te vinden maar in bodemonderzoek van het beekdal.

Naarmate de ontwikkeling van de landbouw vorderde en het land van bos werd ontdaan werd het water niet meer opgenomen in het landschap en werd het tot last. Geen wonder dat de bewoners laagten met elkaar gingen verbinden om het water te lozen. Zo konden beken met een tamelijk grillig dal ontstaan, waarin het water zich insleet. Deze mooie beken met hun begeleidende bossen zijn nu een schat van de Winterswijkse natuur.

Het weekend van 19 maart was het slecht weer met veel regen. Maar gelukkig hadden we op zondagmiddag geluk en was het in elk geval droog. Ondergetekende, Els van Dijk en Ed Grotenhuis stonden om 14.00 uur klaar om de wandeling te leiden. Tot onze blijde verrassing was de belangstelling groot: 55 belangstellenden meldden zich!

In drie groepen slingerden we door het dal. Het eerste deel van Lutje Kossink tot De Kremer liep diep door het dal met hoge essen links en rechts. Helaas was een deel van deze passage ernstig aangetast door een uitdunning van het bos in de vorige herfst. Maar toch: de typische

voorjaarsflora was juist op tijd voor onze excursie gaan

bloeien: veel bosanemonen, ook wat slanke sleutelbloem, hier en daar kleine maagdenpalm en natuurlijk speenkruid. De blaadjes van klaverzuring vertoonden zich ook, maar nog zonder bloemen.

Na een stukje harde weg,

waar de beek moeilijk gevolgd kon worden, liepen we het erf van boerderij Boddert op. Daar stond Linie Wolters met haar man ons weer trouw op te wachten voor een pauze met koffie/thee met koek. Momentje om even ervaringen uit te wisselen en gezellig te babbelen. Met dank aan Gerard Klomp, de bewoner van Boddert, liepen we daarna via zijn tuin weer langs de beek.

Achter het erf vonden we heel veel polletjes vogelmelk (nog niet in bloei) en een uitgebreide plek muskuskruid, ook zo'n plantje dat zich alleen in het voorjaar laat zien als het gebladert van de bomen nog ontbreekt. Aan de overkant van de beek: stroken schaafstro en weer slanke sleutelbloem. We volgen de beek door een bos dat bezit van Het Geldersch Landschap is. Het dal is hier breder en het bos uitgebreider. Het is een heel bijzonder bos: de taxus, een inheemse boom, die hier van nature voorkomt, is de meest voorkomende boom!

Daarnaast zomereiken, beuken, mooie oude haagbeuken en zoete kers. Het beekdal is prachtig met veel meanders en oevers waarin bloot gespoelde grillige wortelstelsels de stroming weerstaan op de vele momenten waarop de beek aanzwelt. De ijsvogel heeft hier geschikte broedruimte in de steile kanten en wordt hier gespot; helaas niet door ons.

Bij de oude boerderij Meester Kok (18e eeuwse bouw met houten vakwerk) verlaten we

de Ratumse Beek en keren met een wandeling door de Beerninkhoek terug naar ons uitgangspunt. Tot zover waren kleine percelen weiland en bos talrijk, naast een aantal uitgestrekte akkers op de essen. Het geheel heeft nog de kenmerken van het boerenland van voor de Ratumse markendeling van 1866.

De Beerninkhoek is een ontginning 'Scholtenstijl'. Bij de opheffing van de marke kregen de scholtenboeren de grootste stukken van de gemene gronden die vooral uit heide bestonden. De ontginning daarvan was nog grillig met bossen en kleine akkers en weilanden. Nog niet de strakke lijnen van de ontginningen van later in de eerste helft van de 20e eeuw.

Vanaf 1980 zijn de kleine weilanden steeds minder in trek bij de boeren en zien we opnieuw verandering in het landschap. Geldersch Landschap heeft daar essen of elzen ingeplant en spijtig genoeg wordt het daarmee juist saaier. Maar toch, de wandeling over de drassige bospaden met diepe sporen, langs weilanden en akkers vormde een mooie afwisseling met het struinen langs de beek. Een paar keer over of onder prikdraad, dat kon onze stoere wandelaars niets schelen. Nog een stukje harde weg en de wandeling was ongeveer 16.30 uur ten einde. Althans voor de eerste groep. De anderen volgden nog weer later.

Dank was ons deel. De deelnemers hadden genoten van deze tocht.

• Ton Reerink

Afdelingsnieuws

Op deze pagina's treft u een aantal zaken aan over de gang van zaken in de afdeling in de afgelopen periode.

Impressie Nieuwjaarsbijeenkomst

Zoals vanouds was de nieuwjaarsbijeenkomst een ultieme gelegenheid het bestuur en vele anderen te ontmoeten en met elkaar van gedachten te wisselen. Zoals gebruikelijk bij en in een prachtige locatie n.l het natuurhuis te Neede.

Dit dan onder het genot van diverse drankjes en vele hapjes. De desbetreffende commissie hartelijk dank daarvoor. Het zinvol en gezellig samen zijn begon al buiten bij een vuurtje. Ditmaal wederom niet gecompleteerd door de sonore tonen van de hoorn, omdat deze sessie te laat was. Desalniettemin werden vooraf al zinvolle gesprekken gevoerd tussen de voorzitter en Ben.

Na ontvangst met koffie o.i.d. vond de voorzitter het noodzakelijk de bijeenkomst te openen, ditmaal niet vanaf de officiële bestuurstafel. Bestuur en leden waren geïntegreerd! Toch werd de agenda vlot afgewerkt. De nieuwjaarsrede van de voorzitter was een boeiend overzicht van het afgelopen jaar en een nog boeiender vooruitblik naar de komende tijd.

Een van de belangrijkste punten was de ontwikkeling van de oude waterzuivering de Kronenkamp tot een vleermuisparadijs. Uiteraard samen met de vleermuisstichting. Maar het bijzondere is toch wel de betrokkenheid van de buurt.

In de pauze konden we genieten van de 5 sterren hapjes en drankjes die geserveerd werden door 5 sterren bedienden.

Toen we allemaal genoeg genuttigd hadden was het nog niet op! Tijd voor een zeer interessante causerie van Kevin Collins. Hij liet prachtige nachtopnames zien van het dierenleven rondom Enschede. Deze nachtgezichten geven toch wel een heel andere kijk op de natuur rondom. Wat normaal gesproken voor ons bescheiden menselijk oog verborgen is, wordt middels deze opnamen gepresenteerd. En zo wordt ons een kijkje geboden in de rijke nachtelijke natuur die voor de gewone ivn-er verborgen is.

Na de lezing was de voorzitter van mening dat de bijeenkomst onder dankzeggende woorden gesloten moest worden. Dat gebeurde dan ook. Maar de hoorn weerklonk in mijn gedachten nog nabij ondergaande zon.

• Kees de Rooij

Kopij

Stuur de kopij voor het volgende nummer van de Gentaan uiterlijk 15 juli 2017 in!
Op bladzijde 2 ziet u hoe.

Vrijwilligersdag op Natuurpark Kronenkamp

Op zaterdag 4 maart was de eerste vrijwilligersdag op het terrein van De Kronenkamp. Met ruim dertig deelnemers kunnen we gerust stellen dat het een groot succes was. De groep bestond uit een aantal mensen van het IVN, maar ook uit buurtbewoners en zagers van de VAN Berkel en Slinge.

De dag begon bij de kantine van de tennisvereniging. Hier werden alle mensen die deelnamen welkom geheten door het bestuur van stichting De Kronenkamp in de vorm van een korte inleiding over wat er zoal de bedoeling was. Vol goede moed werden de mensen ingedeeld in kleine groepjes die ieder een eigen taak kregen. Deze taken bestonden onder andere uit het opruimen van braamstruiken, het verzamelen van gezaagd hout, het op rillen leggen van takken en het terugzetten van ondoordringbare struiken. Na een paar uur te hebben gewerkt bleek al snel dat de dag erg voorspoedig zou verlopen. Dit bleek onder andere uit het feit dat we al behoorlijk op de planning vooruitliepen.

Ook de pers bleek erg geïnteresseerd te zijn in de werkzaamheden. Zo kwamen de Tubantia, Achterhoek Nieuws en RTV Gelderland langs om vast te leggen waar al deze enthousiaste mensen mee bezig waren. Al deze aandacht maakte de sfeer in zijn geheel nog positiever en mensen lieten goed merken hoe blij ze waren deel uit te kunnen maken van dit moment.

Halverwege de dag werd er kort gepauzeerd om gezamenlijk te eten bij de kantine. Hier werden de mensen opgevangen met een lekker kopje soep en broodjes zodat men er weer volop tegenaan kon. Aangezien er voor de pauze al zoveel werk was verricht, was de dagplanning al ruim be-

haald was. Om mensen toch de ruimte te kunnen bieden verder te werken is besloten om de oude slibvelden aan te pakken. Deze stonden tot voorheen vol met dode en gevaarlijke bomen. Na een paar uurtjes hard werken viel duidelijk het verschil te zien.

Een leuke verrassing was een vondst die gedaan werd door één van de bestuursleden van "Natuurpark Kronenkamp", een oud 'deksel' van de vergistingstank die verdwenen leek te zijn. Deze was jaren geleden van de tank gehaald en

verderop in het terrein neergelegd. Uiteraard heeft moeder natuur haar werk gedaan en heeft de gehele tank laten verdwijnen in een mengelmoe van struiken en jonge boompjes. Aan het eind van de dag was het hele deksel, een behoorlijk gevaarte vrijgemaakt.

Hoe we het deksel weer op zijn plek krijgen is nog niet beslist, maar dat maakt het project des te mooier. Iedere keer komen we weer voor nieuwe uitdagingen te staan die we met zijn allen proberen te trotseren! De dag werd afgesloten met een biertje of een glaasje fris bij de kantine van de voetbalvereniging.

• Kay ten Barge

Korte impressie Ledenvergadering IVN Oost-Achterhoek

Op woensdag 15 maart 2017 kwamen we tijdens een nuttige en geanimeerde Algemene Leden Vergadering in De Kruidenhof te Mallem bijeen.

Allereerst kwamen de gebruikelijke onderwerpen langs. De notulen van de ALV van 16 maart 2016, het jaarverslag van de secretaris (ditmaal gedeeltelijk voorgelezen door ondergetekende), het verslag van de penningmeester en het instemmend verslag van de kascommissie waarna de penningmeester wederom décharge kon worden verleend.

Meerjarenplan 2017-2022

In vervolg op de eerdere meerjarenplannen 2007-2010 en 2011-2016 is dit ons derde meerjarenplan. Er zijn acht voornemens voor de komende periode:

- Creëren van naamsbekendheid en draagvlak
- Verder werken aan samenwerking binnen de afdeling
- Verder werken aan samenwerking met andere afdelingen
- Verder werken aan samenwerking binnen 'een groen front'
- Voortzetten gidsencursus
- Nog eens overwegen andere doelgroepen te benaderen
- Jongeren ná het scholenproject aan het IVN proberen te binden
- Communicatie nóg beter op elkaar afstemmen.

De ALV stemde in met het meerjarenplan. In de jaarverslagen komen we vervolgens weer op deze voornemens terug.

Samenwerking met Stichting vleermuizendorp Neede

Na een korte toelichting op de actuele stand van zaken, waaronder de ontvangen aanmoedigingsprijs van de Provincie, stemde de ALV in met de gesloten intentieverklaring en mandateerde de ALV het bestuur volgende stappen te zetten in de voorgestelde deelname aan de Stichting De Kronenkamp. Na de pauze werd nog uitgebreid op dit project teruggekomen. Het enthousiasme waarmee onder andere de ontwikkeling van de natuurbeleeftuin gepaard gaat, werkte aanstekelijk. Zie ook het verslag elders in deze Gentiaan.

Benoeming bestuursleden

Het nieuwe bestuurslid Kay ten Barge werd bij acclamatie benoemd.

Er was sinds vorige zomer een vacature voor een secretaris. En Henriëtte ter Braak trad af als penningmeester waardoor op deze positie ook een vacature was ontstaan. De ALV mandateerde het bestuur om zo spoedig mogelijk in de vervulling van deze vacatures te voorzien. De week ná de ALV gebeurde dit inmiddels in de personen van Henk Wiggers en Ron Krabben. Ze stellen zich in deze Gentiaan kort aan u voor,

Henk, Ron: ook bij deze van harte welkom!

Het bestuur bestaat nu uit:

Jacqueline Collou	Voorzitter
Marcel Karperien	Vice-voorzitter
Henk Wiggers	Secretaris
Ron Krabben	Penningmeester
Jan Dirk Focker	Bestuurslid
André Hendriks	Bestuurslid
Anke Hollink	Bestuurslid
Kay ten Barge	Bestuurslid

Overig

De late aanmeldingen zorgde afgelopen jaar voor een probleem voor de organisatie van de jaarlijkse busreis. We gaan voortaan extra reclame maken. En anders gaan we met een klein busje voor zo'n 9 personen op stap.

We hopen van harte dat de volgende nieuwjaarsreceptie zodanig gepland kan worden dat we weer van de midwinterhoorn van Kees de Rooij kunnen genieten. Afgelopen jaren kon het niet omdat het te dicht na nieuwjaar zou plaatsvinden.

We namen afscheid van scheidend penningmeester Henriëtte ter Braak die gedurende veel jaren de penningen uitstekend heeft beheerd!

• Jan Dirk Focker

De nieuwe secretaris stelt zich voor

Mijn naam is Henk Wiggers en ik ben sinds kort secretaris van het IVN Oost-Achterhoek.

Ik ben 62 jaar, getrouwd en wij hebben 2 samenwonende zonen, 2 lieve schoondochters en 4 schatten van kleinkinderen.

Al meer dan 50 jaar is paardrijden mijn grote passie en

samen met mijn goede vriend en mede-cursist Mario Bekke maken wij wekelijkse lange "zwerftochten" door het mooie Winterswijkse buitengebied.

Tijdens deze tochten hoorde ik wel vogels, maar Mario wist dan vaak ook nog de vogels te benoemen, ik hoorde ze alleen. Dat was voor mij de reden om de IVN Gidsencursus te volgen. Samen met Mario zijn we begin 2016 daarmee gestart en we hopen deze in mei 2017 af te ronden.

Ik heb de cursus met zeer veel plezier gevolgd, maar kwam er gaandeweg de cursus achter dat het gidsen niets voor mij is. Om

toch betrokken te blijven bij het IVN zal ik proberen mij als secretaris nuttig te maken.

• Henk Wiggers

De nieuwe penningmeester stelt zich voor

Mijn naam is Ron Krabben en ik woon in Lichtenvoorde. Getrouwd, 2 kinderen en 4 kleinkinderen.

Na de school ben ik begonnen met werken en uiteindelijk heb ik het langst gewerkt bij Menzis waar ik als databaseheerder particulier bezig was.

In 1982 kwam ik in aanraking met vogels kijken, later werd ik gids bij het Vragenderveen, tegenwoordig ben ik de

Coördinator voor de excursies etc.

Ook ben ik lid van de KNNV Oost-Achterhoek, waar ik ook penningmeester, ledenadministrateur en webmaster ben.

• Ron Krabben

Ledenmutaties

Aanmeldingen:

Kay ten Barge, Eibergen
Jessica Muller, Groenlo

Bedankt per 1-1-2017:

Mevr. C. Speelman, Eibergen
Mevr. D. Schadee, Neede
Mevr. L. Vrijheid, Enschede
Mevr. F. Maarse, Eibergen
Mevr. T. Dijkstra, Zelhem
De heer R. Hamelberg, Zelhem
De heer G. Borgers, Eibergen

Vacatures

Het bestuur is weer voltallig, maar er zijn altijd mogelijkheden voor leden die actief willen worden in verschillende werkgroepen.

Heeft u interesse laat het dan weten via ivn-oostachterhoek@ziggo.nl

(advertentie)

ONTWERP, AANLEG EN ONDERHOUD VAN BELEVINGSVOLLE TUINEN

(0)545 - 292 568

POST@TUINENVANGEERDINK.NL

WWW.TUINENVANGEERDINK.NL

Plantenexcursies in samenwerking met de KNNV Oost-Achterhoek

Het komend half jaar organiseren we als IVN Oost Achterhoek samen met de KNNV Oost Achterhoek zes plantenexcursies. Doel is meer kennis over planten te krijgen.

Daarnaast willen we meer te weten komen over waarom planten nu juist op een bepaalde plek groeien en kijken we naar de samenhang in het landschap. Naast de excursies gaan we ook determineren in de zogenaamde 'werkstee' bij KNNV-organisator Fred Bos aan de Bochtsestraat 49 in Winterswijk. IVN-leden die de excursies organiseren zijn Els van Dijk en Thea Croese. Belangstellenden kunnen zich opgeven bij Jan Dirk Focker (IVN), jandirk@focker.eu of Fred Bos (KNNV) ff.bos@zonnet.nl of 0543-515341.

De bijeenkomsten hebben elk een eigen thema met bijpassend excursiegebied.

De geplande thema's en data zijn:

Thema	Dag/tijd	Waar verzamelen
1. Voorjaarsflora Bovenslinge	Do 27 april 14.00 uur	Parkeerplaats Hotel De Lindeboom Kottenseweg 152 7115 AE Winterswijk
2. Natuurontwikkeling Bij de Berkel	Do 18 mei 19.00 uur	Kruidenhof bij Mallemsse Molen Eibergen
3. Bos/heide Nijkampsheide bij Zieuwent	Di 6 juni 19.00 uur	Parkeerplaats Nijkampsdijk Lieveelde

4. Schraal grasland
Grijze veld bij
Lieveelde

Do 6 juli
19.00 uur

Parkeerplaats
Klooster Loreto
Kloosterstraat 5
Lieveelde

5. Bos/veen
Korenburgerveen

Za 2 sept
14.00 uur

Parkeerplaats achter
Den Oppas
Korenburger-
veenweg 2
7102 GD Winterswijk

6. Veen
Vragenderveen

Za 30 sept
14.00 uur

Parkeerplaats
Manenschijnweg
Vragender

Materiaal: In de werkstee zijn microscopen en een binoculair aanwezig. Deelnemers kunnen hun eigen flora gebruiken. Er zijn er ook voldoende aanwezig. Ook via Facebook en internet is veel op te zoeken. Verder zo mogelijk: loep en pincet. Kosten: Kleine bijdrage voor koffie en koek. Evt. benzinekosten naar excursie terreinen.

• Jan Dirk Focker

- Landschapsonderhoud
- Landschapsinrichting
- Ondersteuning en advies
- Cursussen en excursies
- Houtproducten
- Plantgoed

Vereniging Agrarisch Natuurbeheer Berkel & Slinge
WWW.VANBERKELENSLINGE.NL
'T Brendeke 10 Eibergen 0545-477587

De aardpeer of topinamboer

De nieuwe N18, genoemd als de Rotterdamse havenweg, heeft nu al z'n tol geëist. Diepe wonden zijn in het Achterhoekse en Twentse landschap geslagen, en vele families moesten hun oude boerenhoeven verlaten. Ruim baan voor het doorgaande Rotterdamse vrachtverkeer naar het Oosten. Het zou een opsteker voor de regionale ontwikkeling worden.

Maar laten we onze gedachten en deze bekommernis ver achter ons laten en laten we de loftrompet gaan blazen over de aardpeer. Een zonnebloem met knol, ook wel genoemd knol-zonnebloem met topinamboer als officiële naam of Jeruzalem artisjok.

Aardpeer en de loftrompet

Trots en fier sieren de prachtige knolzonnebloembloemen op 3 m hoogte het gewas. Maar in het verborgene, onttrokken aan ons oog, zijn de gezonde aardpeer-knollen aan de wortels klaar om ontdekt te worden. De zoetige zachte notensmaak streelt alle smaakpapilletjes. Echter, hij ziet er uit als een samengeklonterd gedrocht dat in de grond geduldige een hele winter blijft wachten tot het voorjaar wordt, en zelfs bij vorst nog lekkerder wordt. Bij rauwkostsalades gooit hij hoge ogen, voor soepen zorgt hij voor een zachte nootachtige romige smaak, waarbij zeker geen smaakmaker als zout getolereerd moet worden. In dunne schijfjes gebakken is hij een smaakvol alternatief voor de friet. Een oud gewas dat het uitstekend in onze regio doet. Ook muizen zijn er dol op.

Hij is winterhard, kent geen ziekten, geen ongedierte behalve muizen, geen verarming van de grond. Bij het rooien zet je de kleinste knollen weer in de grond en het veldje is weer gereed! Om die reden was het een gewas voor de kleine luiden, zoals het heet. Tegenwoordig wordt de aardperensoep in zeer luxe restaurants bereid door een 5 sterren chefkok en geserveerd door een passende ober(in). Voldoende sterren om bij een menu voor onze koning en koningin de gasten, jawel, een aardperenmenu te serveren! Het blijft echter niet bij een enkele loftrompet : een com-

pleet orkest blaast de lof. Immers, de combinatie van een mooie bloem boven en super gezonde knollen onder komt je maar zelden tegen.

Aardpeer en gezondheid.

De rauwe aardpeer bevat 15% inuline. Dit is een suiker die in de menselijke dunne darm niet kan verteren. Het heeft dus geen invloed op de bloedsuikerspiegel. Deze inuline verteert via gisting in de dikke darm. Juist de combinatie van deze gisting en de bifidobacterie van de peer is een weldaad voor de darmflora. Helaas wordt bij koken deze inuline omgezet in vruchtensuiker. Het beste is dus dit ding rauw te nuttigen. Inderdaad, de aardpeer is het waard om ontdekt te worden. Hij is tevreden met een verwaarloosd hoekje in de tuin.

Aardpeer en N18

Beide huisartsen van het Brabantse Leende hebben het volk aan het koolhydraat-arm en rijk aan goede vetten eten gekregen. Men raakt buiken en pillen kwijt. Zelfs de snackbarhouder is de on-nodige kilo'tjes kwijt geraakt. Men wordt fitter en gezonder met geen of minder pillen en de dokters hebben minder te doen.

De nieuwe N18 biedt ook gezonde mogelijkheden! Knusse, kleinschalige aardperengerechtenwegrestaurantjes en bijbehorende kwekerijen zouden de lokale economie kunnen stimuleren. Vrachtwagenchauffeurs zouden zonder de Achterhoek verlaten als ze gekomen zijn! Zie daar de verwachte economische regionale groei!

Recept: aardperensoep

Benodigdheden voor 6 porties soep.

300 gr afgeborstelde aardperen, 2 uien, 6 teentjes knoflook.

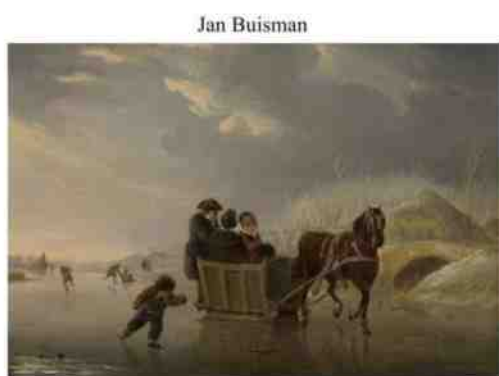
Wat tuinkruiden

Aardperen even koken, dan in schijfjes snijden en bakken. Uien bakken. Knoflook fijn stampen. Alles met wat water door een blender en de pan in en vullen met water tot 2 liter. Tijdje zacht laten trekken en de soep is klaar, bestrooien met bieslook staat een beetje leuker.

• Kees de Rooij

Duizend jaar weer, wind en water in de Lage landen

De vorige keer had ik het over de wolf die zijn intrede probeert te maken in ons land, 100 jaar geleden. Nu gaan we kijken hoe het weer was in deel 3 van het boek van Jan Buisman. Deel 3 is van 1450 tot en met 1575.

In het jaar 1519 – 1520 was de winter vrij zacht en de zomer vrij koel.

In Albergen in Twente heeft men in de gehele winter geen sterk genoeg ijs om een mens te dragen. Hierdoor kon men geen hout sprokkelen in de moerassen.

Veel hagel en sneeuw in de mei maand in 1520.

De meimaand valt dat jaar erg tegen. Hagel en sneeuw zijn aan de orde van de dag.

Op de Bosche kermisavond is er zulk hoog water, met onweer en regen, dat de ommegang niet door kon gaan.

De zomer is aanvankelijk droog, later meer regen en wind.

In Twente is het in de eerste helft van de zomer droog. In juli, augustus en september in 1520 haast dagelijks zware regenbuien. De weidegrond in Mastenbroek, waar het slachtvee van de broeders van Albergen graast, staat blank. Hierdoor kon men de beesten niet terughalen. Er zijn dat jaar nergens eikels (varkensvoer), men moet deze dieren daardoor vetmesten met rogge en andere granen. Maar fruit is er genoeg, vooral peren en appels. De rogge hebben wij dat jaar kurkdroog in de voorraadschuren gekregen maar de gerst en andere granen zijn door de plotseling invallende regens gedeeltelijk verloren gegaan. Het hooi is gedeeltelijk goed en gedeeltelijk binnengehaald. Er was in dat jaar voor de koeien veel gras.

In Lochem heerst in 1520 de pest. Daaraan sterven de broer en de vader van Johannes van Lochem.

Riet of dakpannen.

Op tal van plaatsen staat men in deze tijd voor het dilemma “riet of pannen”. Haast altijd wonnen de pannen het van het riet. De meeste steden verlenen daarbij subsidie en vergoeden gewoonlijk “de derde pan”. Ook kloosterlingen van Albergen discussiëren over dit hete hangijzer. Een rieten dak heeft veel nadelen: bij droogte brandgevaar en bij nat weer snel rottend en veel onderhoud vergend. Alles pleit voor een pannendak en men besluit een pannenkoker in te huren. De klei uit de omgeving is van goede kwaliteit. Doch, aldoende blijkt het allemaal minder simpel dan op het eerste gezicht leek. Allereerst moet er een loods gebouwd worden met rekken om de pannen te laten drogen. En die loods moet natuurlijk met pannen worden bedekt. Ook heeft men een oven nodig, waarvoor maar liefst 8.000 stenen nodig zijn.

De volgende Gentiaan gaat het opnieuw over deel 3.

Nawoord: Er is nu soms nog steeds een discussie over rieten daken. Brandgevaar bij bliksem- inslag, en wel of niet een bliksemafleider op een rieten dak.

• Auke Hoekstra

Kopij

Heeft u een aardig natuurmoment beleefd, dat u wilt delen met anderen, stuur dan in voor de volgende Gentiaan uiterlijk 15 juli 2017!
Op bladzijde 2 ziet u hoe.

De paardenbloem (Taraxacum Officinale)

Paardenbloem.

Dit keer wil ik eens een doodordinaire plant met u onder de loep nemen: de paardenbloem. Heeft u hem al gezien? Hij bloeit in april/mei. En heeft u hem al uit uw tuin getrokken omdat het onkruid is?

Jammer, jammer, want de paardenbloem heeft zoveel goede uitwerkingen op ons lichaam, dat u er eigenlijk een hoekje in uw tuin voor zou moeten inrichten.

Wat de paardenbloem allemaal doet?

Hij versterkt de leverfunctie, hij bevordert de stoelgang, hij vermindert de galafscheiding, laat de alvleesklier beter functioneren en helpt bij oedeem en geelzucht. En bij langdurig gebruik voorkomt hij de vorming van galstenen. De vetten kunnen beter verteerd worden, de paardenbloem helpt bij bloedarmoede en verlaagt de bloedsuikerspiegel, werkt laxerend en voorkomt osteoporose. En dat groeit gewoon vanzelf overal in de natuur, zelfs tussen tegels en beton. Doe er uw voordeel mee.

De bloemen kunt u eten voor de zaaduitzetting. (zie foto zaad)

De blaadjes zijn jong wat malser en worden ook wel als molsla verkocht. Maar echte molsla kweek je door uit de overwinterde wortels of ondergespitte planten de uitgroeiende jonge bladscheutjes bedekt te houden, zodat geen, of weinig, bladgroen ontstaat. Vroeger werd in molshopen naar deze 'gebleekte' paardenbloembladeren gezocht, vandaar de naam molsla.

Ook de wortel kunt u eten. De paardenbloem bevat inuline, choline, looizuur en bitterstoffen. Daarnaast nog de nodige mineralen. Fantastisch toch. Voortaan noemen we de paardenbloem dus geen onkruid meer, maar een gratis medicijn. Kom daar eens om in deze tijd!

Maar, eerlijk gezegd, ik trek de paardenbloem ook uit mijn tuin. En dat is niet eens zo makkelijk, want hij heeft een

De pluisjes met het zaad.

penwortel en die kan behoorlijk diep zitten. Als je hem er niet helemaal uittrekt breekt hij af en vormt zo weer nieuwe bladrozetten en weer nieuwe bloemen.

U weet, dat de bloem aan een bladloze stengel zit? En ook, dat die stengel hol is en dat die bij het breken melksap afgeeft? Let op: dit melksap geeft bruine vlekken.

De bloem bestaat uit een heleboel lintbloempjes. En al die lintbloempjes samen maken een weiland geel. Kijk maar op deze foto:

En dat is een mooi gezicht, maar ook heerlijk voor de paarden: die zijn gek op de bloemen van de paardenbloem. Het leuke (of het lastige) is, dat de paardenbloem zichzelf kan klonen. Apomixie noem je dat, dat betekent dat het vruchtbeginsel kan uitgroeien tot een zaad, zonder dat de eicel bevrucht is geweest. Zo ontstaan er paardenbloemen die genetisch en morfologisch weinig van elkaar verschillen. Dit worden de microsoorten genoemd. Van de paardenbloem zijn er meer dan 250 microsoorten in Nederland gevonden!

Dan nog een laatste stuk informatie:

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd er in Rusland een variant van de paardenbloem geteeld voor de verwerking tot rubber. In het najaar van 2016 is op de proefboerderij Rusthoeve op Noord Beveland een proefveld van een halve hectare met een veredelde variant aangeplant. Dit vooral ter verwerking van de wortels die latex (grondstof voor rubber) bevatten.

• Iet Hensbroek

De mug

Muggen? Daarvan heb je alleen maar last!
Dat ze ook nuttig zijn realiseer je je vaak niet.

De steekmug.

De bekendste muggen in Nederland zijn de steekmuggen, de dansmuggen en de knutten.

Wat iedereen een mug noemt, is in feite een steekmug.

Dansmuggen, de wat grotere muggen, steken niet. Je ziet ze buiten in groepjes omhoog en omlaag dansen, zelfs in de winter zodra er even een beetje warmte van de zon is.

Mannetje steekmug leeft van plantensappen.

Alleen de volwassen vrouwtjes van de steekmug hebben dierlijke eiwitten nodig om eitjes te kunnen leggen.

Om die reden komen ze onze huizen binnen (vooral 's nachts!) en gaan op zoek naar bloed.

Een mug kan een prooi tot op wel dertig meter afstand waarnemen.

Ze prikken in je huid om op die manier bloed op te nemen. Het spug dat ze daarbij achterlaten veroorzaakt jeuk en een bultje.

Vrouwtje mug legt haar eitjes op een waterrijke plek en laat ze vervolgens daar achter. Dat kan oplopen tot zo'n 300 eitjes in het voorjaar.

De larven die uit de eitjes komen, doorlopen 4 stadia om vervolgens als pop te eindigen. Gezien het uiterlijk van een larve zou je niet zeggen dat het muggen zijn!

Ze zwemmen voortdurend naar het wateroppervlak om zuurstof op te nemen.

De pop, uiteindelijk, komt boven water drijven en daar komt de volwassen mug uit.

De larven zijn voedsel voor kikkers en vissen.

Als de eitjes tenminste op de juiste plek gelegd worden!

Restjes water in bijvoorbeeld een plantenbakje kunnen voor vrouwtjesmuggen ook aantrekkelijk zijn om eitjes af te zetten. Maar op die manier vormen de larven geen voedselbron voor kikkers of vissen.

De meeste van ons zijn geen liefhebber van muggen en meppen er direct op los.

Ze zijn soms moeilijk te meppen en vliegen weg als je dichtbij komt. De mug heeft twee lange achterpoten die in rust naar achteren steken. De luchtwerveling, veroorzaakt doordat iets of iemand ze nadert kunnen ze met die lange achterpoten voelen. En dan zijn ze uiteraard snel weg!

De mannelijke steekmug.

Muggen hebben wel degelijk hun nut binnen het ecologisch systeem.

Denk bijvoorbeeld maar aan de zwaluwen die o.a. met muggen hun jongen grootbrengen. En er zijn meer vogels die muggen op hun menu hebben staan. Ook vleermuizen eten ze graag.

Maar wij mensen zullen goed zonder ze kunnen!

• Els van Dijk.

De dansmug.

Hoe vleermuizen een hoofdrol kunnen spelen in een thriller

In het laatste weekend van maart vond in de Hessenboerderij De Meijer, de voormalige bibliotheek, een lentefair plaats waaraan ook het IVN en Stichting Vleermuizendorp deelnamen.

Evenals tijdens de Winterfair was de expositie “Vleermuizen op zolder” geopend, waarbij bezoekers een rondleiding konden maken met uitleg van een aanwezige “vleermuizengids”.

Ook bestuursleden van Stichting de Kronenkamp waren met een presentatie aanwezig om belangstellenden de laatste informatie over de ontwikkelingen te vertellen en te vertonen van het aan te leggen Natuurpark. Een educatief park om te leren, exposeren, ontmoeten, wandelen en spelen.

In vorige uitgaven van onze Gentiaan heeft U regelmatig activiteiten en vorderingen kunnen lezen over dit mooie project.

Op de fair was ook Rob Weber aanwezig. Rob is schrijver en freelance correspondent en is woonachtig in Neede (De Vleermuis Betoveraar: www.vanatoto.com).

In 2016 hadden Henk Bolster (voorzitter van de SVN) en ik een interview met Rob waarin hij aandacht zou vragen voor mensen die belangstelling hebben voor vleermuizen en de werkgroep zouden willen versterken. Er ontstond een verrassend gesprek waarin Rob vertelde een manuscript op de plank te hebben liggen waarin vleermuizen een belangrijke rol spelen. Ooit was dit verhaal bedoeld als ondersteuning voor een buitenspel in het dorp Neede , waarin de vleermuis symbool staat voor het dorp. Toen Rob hoorde dat de vleermuizen-expositie moest verhuizen, bedachten we een plan om het manuscript om te zetten in een boek en dit onderdeel van de verhuizing te laten worden.

Gelijktijdig besloot Rob om een deel van elk verkocht boek aan de stichting te schenken als financiële steun voor de verhuizing!

Dat het een spannend boek is geworden staat buiten kijf. Het verhaal speelt zich af in de omgeving van Neede, zoals de buurschappen Lochhuizen, Noordijk en de Hoonte, maar de grootste rol is weggelegd voor havezate Huize de Kamp en zijn bewoners. Na veel spannende gebeurtenissen komt het op een avond tot een confrontatie tussen de vleermuizenman, zijn vleermuizen en de gasten van de havezate.....

Een wel heel spannend boek dat begint in 1555 (het liefst lees je het in een adem uit) maar uiteindelijk na veel spanning een goede afloop heeft.

Rob, heel veel dank voor je betrokkenheid bij de vleermuizenwerkgroep, en wie weet kunnen we het buitenspel toch een keer opvoeren op de nieuwe locatie aan de Kronenkamp. Het park ligt immers op steenworp afstand van Huize de Kamp, een plek waar we tijdens vleermuis- excursies veel contact hebben met de watervleermuizen!

• Anke Hollink.

(advertentie)

**RUIM 30.000 TECHNISCHE ARTIKELEN
UIT VOORRAAD LEVERBAAR**

**IJZERWAREN • TUIN EN PARK • CONSTRUCTIE
MECHANISATIE • TECHNIEK**

(advertentie)

Hendriks
**Landschapsonderhoud
en de kleine tuin.**

Dorpsstraat 85
7136 LJ Zieuwent
Tel: 0544-352043

Agenda

Zaterdag 15 april 2017 KNNV Oost-Achterhoek

Floron Excursie.

Vertrek: 10.00 uur vanaf Station Zutphen Noordzijde.

Zondag 16 april 2017 IVN/KNNV Oost-Achterhoek

Wandeling Eibergen: Waterland.

Aanvang: 14.00 uur.

Startplaats: Parkeerplaats Kerkloolaan, 7152 BN Eibergen.

Woensdag 19 april 2017 IVN/KNNV Oost-Achterhoek

Thema-avond: Bloemen en insecten kunnen niet zonder elkaar.

Aanvang: 20.00 uur.

Locatie: Zonnebrinkkerk, Zonnebrink 61, 7101 NB Winterswijk.

Entree: € 5,00 (Leden IVN/KNNV € 3,00) inclusief 1 consumptie.

Zaterdag 22 april 2017 KNNV Oost-Achterhoek

Zangvoegeexcursie in het Aaltense Goor.

Vertrek: 07.00 uur vanaf de watertoren in Aalten.

Donderdag 27 april 2017 KNNV/IVN Oost-Achterhoek

Plantenwerkgroep excursie langs de Bovenslinge.

Vertrek: 14.00 uur verzamelen op de parkeerplaats bij hotel-restaurant De Lindeboom, Kottenseweg 152, 7115 AE, Winterswijk-Brinkheurne.

Woensdag 10 mei 2017 KNNV/IVN Oost-Achterhoek

Thema-avond: De vlinderatlas van Winterswijk.

Aanvang: 20.00 uur.

Locatie: Den Diek, Dijkstraat 30, 7131 DP Lichtenvoorde.

Entree: € 5,00 (Leden IVN/KNNV € 3,00) inclusief 1 consumptie.

Zondag 14 mei 2017 KNNV Oost-Achterhoek

Vogel- en insectenexcursie in het Meddoseveen.

Vertrek: 08.30 uur vanaf het VVV-kantoor in Winterswijk.

Zondag 14 mei 2017 IVN NMA

Wandeling: Landschap langs de Berkel.

Start: 14.00 uur.

Startplaats: Parkeerplaats van zwembad de Berkel, Berkelweg 7, Almen.

Donderdagavond 18 mei 2017 IVN/KNNV Oost-Achterhoek

Excursie plantenwerkgroep : Langs de Berkel.

Vertrek: 19.00 uur bij de Kruidenhof in Eibergen (bij de Mallumse molen).

Zondag 21 mei 2017 IVN/KNNV-Oost-Achterhoek

Geologische wandeling: Waarom heeft Neede een berg?

Aanvang: 14.00 uur.

Startplaats: Parkeerplaats bij de begraafplaats Drostenkamp, Hoek Kerkhofweg/Bergweg, 7161 PN/7161 PE Neede.

Zondag 28 mei 2017 KNNV Oost-Achterhoek

Excursie: Libellen en ander zespotig gedierte randzone Korenburgerveen.

Vertrek: 10.30 uur per auto vanaf het VVV-kantoor in Winterswijk.

Donderdagavond 6 juni 2017 KNNV/IVN Oost-Achterhoek

Excursie plantenwerkgroep naar de Nijkampsheide en Koolmansdijk.

Vertrek: 19.00 uur vanaf de P-plaats aan de Koolmansdijk te Lievelede.

Zaterdag 10 juni 2017 KNNV Oost-Achterhoek

Floron-excursie: Broekbossen en natuurbouwterreinen.

Vertrek: 10.00 uur vanaf Station Lievelede.

Zondag 11 juni 2017 IVN NMA

Wandeling Hagenbeek te Barchem: Zomer.

Start: 14.00 uur.

Startplaats: Parkeerplaats Staatsbosbeheer aan de Flierdijk te Barchem.

Zondag 18 juni 2017 KNNV/IVN Oost-Achterhoek

Wandeling Lievelede: Orchideeënpracht.

Aanvang: 14.00 uur.

Startplaats: Parkeerplaats aan de Koolmansdijk, 7137 NC, Lievelede.

Woensdag 21 juni 2017 IVN/KNNV Oost-Achterhoek

Thema-avond: Invasieve exoten.

Aanvang: 20.00 uur.

Locatie: Zonnebrinkkerk, Zonnebrink 61, 7101 NB Winterswijk.

Entree: € 5,00 (Leden IVN/KNNV € 3,00) inclusief 1 consumptie.

Donderdagavond 22 juni 2017 IVN NMA

Wandeling op landgoed Beekvliet nabij Borculo: Vol geuren en kleuren.

Start: 19.00 uur.

Startplaats: bij het witte huis "Jachtschut" halverwege Borculo en Barchem (IVN borden).

Donderdagavond 6 juli 2017 KNNV/IVN Oost-Achterhoek

Excursie plantenwerkgroep naar het Grijs veld bij Lievelede.

Vertrek: 19.00 uur van de P-plaats bij klooster Loreto, Kloosterstraat 5, 7137 MZ, Lievelede.

Zondag 9 juli 2017 IVN NMA

Fietstocht langs de IJssel.

Start: 14.00 uur. Duur drie uur met onderweg koffie.

Startplaats: Parkeerplaats kasteel Hackfort, Baakseweg 8, 7251 RH Vorden.

Zondag 16 juli 2017 IVN/KNNV Oost-Achterhoek

Wandeling Winterswijk: Oude en nieuwe landgoederen.

Aanvang: 14.00 uur.

Startplaats: Parkeerplaatsje aan de Kotmansweg, 7109 CH Winterswijk-Miste (Let op: Deze is alleen toegankelijk via de Heenkamppeperweg!).

Zondag 13 augustus 2017 IVN NMA

Wandeling Buitenplaats Hilhorst, Gelselaar.

Start: 14.00 uur.

Startplaats: Parkeren bij kruising Elsmansdijk / Aaftinkdijk te Noordijk.

Zie ook de actuele agenda's op:

www.ivn.nl/oost-achterhoek

www.knnv.nl/oost-achterhoek

www.ivn.nl/afdeling/noord-midden-achterhoek

BURO @LLOU

TUIN & LANDSCHAPSONTWERP

- Tuinontwerp voor particulieren, instellingen en bedrijven.
- (Her)inrichting van boerenerven.
- Landschapsplannen.
- Cursussen.
- Advies.

www.burocollou.nl

Buro Collou is een **ontwerpbureau** dat zowel grootschalig als kleinschalig werkt. Grootschalig in de vorm van bijvoorbeeld **landschapsplannen** en kleinschalig in de vorm van **tuinen** voor particulieren en instellingen. Natuur en milieu zijn in alle gevallen belangrijk voor de ontwerpkeuzes. Streekeigen beplanting, landschappelijke context en duurzame materialen zijn het uitgangspunt. Buro Collou maakt (her)inrichtingsplannen voor boerenerven, bijvoorbeeld in het kader van functieverandering, waarbij het streekeigen karakter van huis en erf voorop staat.

Looweg 10 7152AL Eibergen 0545-479765 jac@burocollou.nl
www.burocollou.nl

Buro Collou is aangesloten bij vereniging 'Wilde Weelde' vakgroep natuurrijke omgeving.

Buro Collou draagt het IVN een warm hart toe.

